

selv vil stille deres arbejdskraft til rådighed den pågældende dag. Arbejdsløshedskontrollen bortfalder helt, herunder tvangsarbejdsanvisning, karantæne regler og mange andre friktioner. Forskelsbehandlinger over for visse grupper i den danske befolkning forsvinder. Selvstændige, husmødre, studerende osv. bliver stillet over for det offentlige ganske som lønarbejdere i tråd med de tanker, som centerpartiets daværende formand, Henning Berthelsen, beskrev i 1973 på side 84-85 i bogen »Tør du – Mor Danmark«. Sandsynligvis vil reglerne om Statens Uddannelsesstøtte fuldstændig – eller i al fald i det store og hele – kunne ophæves, når den nu foreslåede ordning er indarbejdet. Det er i al fald, som samfundet udvikler sig, en aldeles uholdbar skanse at forsvare i det lange løb den nuværende opdeling mellem arbejdsløshedsdagpenge, nu ca. 70.000 kr., og uddannelsesstøtte på 20-25 pct. heraf. Blandt de nuværende lønmodtagere ophæves i forhold til staten alle diskrimineringer efter faggrænser og efter, om de står i arbejdsløhedskasse eller ej. Også de særlige problemer, der hidtil har været forbundet med ungarbejdere og langtidsarbejdsløse (26 ugers reglen) forsvinder med den foreslåede enkle ordning. Omvendt vil dagpengesystemet ikke længere blive belastet med de mange, som reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, men som meget gerne vil have sig frabedt at få anvist arbejde, der hindrer dem i at passe hjem, studier, eller hvad der nu optager dem, jfr. nærmere Fremskridt 1977-15 side 23 (og 17 side 10) og 1978-8 side 7-8 samt den af Landsforeningen Dansk Arbejde i maj 1978 udgivne pjece »Arbejdsløsheden i tal«.

Foretrækker den enkelte at holde ferie eller i øvrigt at springe dage over, kan han frit gøre det, som han selv ønsker. Også i den relation er den foreslåede ordning langt overlegen sammenlignet med det nuværende tvangsrestriktionssystem over for de arbejdsløse. Det samme vil gælde for mange ældre, der gerne gradvis vil trække sig ud af arbejdslivet før 67 års alderen. Atter her er nærværende lovforslags løsning så langt at foretrække frem for det stive, diskriminerende efterlønsystem, hvormed den siddende regering har søgt at klare problematikken (forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Efterløn), L 220, fremsat den 13. april 1978, se Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 8610 og 9165). I det hele er det karakteristisk for det foreliggende lovforslag, at det er et forslag, som er baseret på større personlig frihed for den enkelte ordentlige medborger (ikke for nasserne),

og at det muliggør afskaffelse af et væld af tvangselementer i den bestående ordning.

Da § 1 alene kræver arbejdsdygtighed, er mange invalidepensionister, enkepensionister og førtidspensionister omfattet af lovforslaget. Dette må naturligvis tages i betragtning ved reformer af disse dele af pensionslovgivningen.

Ved overvejelsen af, hvilke aldersklasser der skal omfattes af nyordningen, har det været naturligt at sætte den øvre grænse ved folkepensionsalderen. Unggrænsen har været sværere at trække. På den ene side ville en fuldstændig gennemførelse af lighedsgrundsætningen have ført til, at det kunne være rigtigst blot at kræve, at den unge var udskrevet af folkeskolen. På den anden side har forslagsstillerne ønsket, at der efter dette tidspunkt var en vis periode, hvori den unge er særlig motiveret til at finde sig en læreplads og ikke blot forfalder til det for mange unge særlig fristende, som ligger i blot nogle dage om måneden at benytte sig af den her foreslåede ordning og derigennem opnå de nødvendige penge til livets opretholdelse for derefter at drive og sløse tiden bort. De senere års udvikling, hvorefter den almindelige alder for skoleophøret forhøjes mere og mere, vil sikkert inden for en overskuelig fremtid medføre, at 18 års arbejdergrænsen på arbejdsmarkedet også bliver forhøjet. Så længe dette ikke er sket, og så længe folketingsretten vitterlig opretholder et alvorligt ungdomsarbejdsløshedsproblem, har forslagsstillerne været betænkelige ved at sætte grænsen højere end de 18 år, hvor forældreforpligtelsen normalt ophører.

Fremskridtsgruppen har drøftet, om der – bl. a. som følge af statsfinansernes elendige stilling – skulle indføres en selvforsikringsregel, for eksempel 5 karensdage i hver 6 måneders periode. Udvidelsen af systemet fra som nu kun at gælde arbejdsløhedskassemedlemmer (altså stort set LO-arbejdere) til overensstemmende med grundlovens § 75 at angå alle giver en vis grund til en sådan stramning af reglerne. Arbejdsløshedsulykken bliver jo i mange tilfælde også først katastrofal, når arbejdsløsheden har stået på i nogen tid, og for de husstande, hvor dette ikke konkret er rigtigt, hjælper det almindelige sociale sikringsnet. Skulle man ikke sætte lovforslagets selvkontrollerende, administrationsbefriede effekt over styr, måtte en karensdagsregel nok udformes sådan, at vedkommende i karensperioden skulle stille sin arbejdskraft til det offentlige rådighed. Dette ville givetvis i gammel-tænkernes propaganda mod at indføre noget nyt blive udnyttet til påstande om, at man vil have de svage i samfundet til at trække uden løn. Selv om